

NORD-NORSK SJAKK

Nr. 3

November 1976

Kr. 2,-

Idealismen mangler

Vi vil nok få problemer med å få til et skikkelig opplag når klubber med 30-40 medlemmer bare tegner seg for 10 nummer av NNS.

Vi trenger et stort opplag dersom vi skal kunne drive med overskudd og kunne planlegge litt fremover. Som vi husker er det allerede fremsatt forslag om at et eventuelt overskudd skal gå til Nord-Norges Sjakkforbund.

Nord-Norges Sjakkforbund har hatt få inntekter de siste årene, men det hersker liten tvil om at behovet så absolutt er til sted. Var det ikke en god tanke dersom et eventuelt overskudd av bladet kunne fungere som en slags kontingent?

Hittil har vi bare mottatt begeistring og rosene ord for bladet, men noe må det da være iverien med tiltaket når 20 av 30 ikke er interesserte. Redaksjonen synes at det er nedlagt så mye arbeid i dette tiltaket at vi fortjener klippet og klar tale fra samtlige klubber. Vil man ikke være med på opplegget, så er jo det greit nok, men er man først med så må man også gjøre det som ventes.

**NATURVERN?
DET GJØR DU
KLOKT !!**

Norsk Sjakkblad

Vi har fått stadig flere klager fra medlemmer i Norges Sjakkforbund som, på tross av betalt kontingent, ikke får tilsendt medlemsbladet. Desto mer beklagelig blir forholdet når flere av disse utelatte flere ganger, skriftlig, gir beskjed uten at det reageres. Alta Sjakkklubb melder at man der måtte gå til det skritt å unnlate å betale kontingent for samtlige medlemmer. Dette er sørgelige greier og Norsk Sjakkblad bør sørge for å ruske opp i forholdet. Et annet irritasjonsmoment har det vært å konstatere at distribusjonen av bladet drar i langdrag. Hovedstads-klubbene får bladet opptil en uke før den nordlige landsdel kommer med i bildet.

Klubbdisiplin

Samtlige klubbformenn synes å ha rene disiplinærproblemer i klubbene. Mange turneringer blir ødelagt av at spillerne ikke møter opp eller trekker seg midt i turneringer uten tungtveiende grunner.

Utsatte partier hører med til dagens orden i mange klubber, men det er klart at slike forhold sinker turneringene og lager kaos i terminlister.

Hva kan man gjøre for å rette på forholdet? Undertegnede er i alle fall av den formening at man må være hard. De som ikke kan rette seg etter reglementet må nøye seg med kaffesjakk. Det er alltid de som holder seg til reglene som blir skadelidende.

Ratinghysteri?

Har vi allerede begynt å merke ratingens bakside? Det ser slik ut. Det var enkelte spillere som trakk seg fra Kalottturneringen fordi de var redde for å gå ned i rating. Andre igjen deltok ikke fordi de ikke ville ha mulighet til å avansere på tabellen. Hva skal man si til slikt?

**NORD-NORSK
SJAKK**

Postboks 278 - 9601 Hammerfest
Tlf. (084) 11 948

Redaksjon:

**Knut H. Fagerhaug
Kjell Johannessen
Frans Larsen**

Lagmatcher

På mange måter er lagmatcher en god ting. For det første kan man vel si at klubbånden styrkes under lagmatcher. I langt større grad enn under vanlige turneringer er man opptatt av sine klubbkameraters prestasjoner og prøver etter beste evne å oppmuntre dem. Dette vil ha positiv virkning på klubbånden.

Det andre godet er at man får et håndfast bevis på «staa» i forhold til naboklubbene. Fremgang i klubbspillet gir seg alltid kraftige utslag i lagmatcher og kan være en spore for den fremgangsrike klubb, men også et kraftig varsko for den stagnerende klubb.

RATINGLISTEN

Vi har allerede advart mot ratinghysteri, men likevel er det ting i forbindelse med ratingen som bør tas opp til diskusjon. Vil det ikke være riktig at arrangørklubben får tilsendt en ajourført liste over den nye ratingstatus for de respektive turneringsdeltagere. Man betaler jo tross alt fem kroner for hver turnering man deltar i, og det er ikke praktisk å regne med at Norsk Sjakkblad skal kunne avse plass mere enn to ganger i året. I tillegg kommer at ratingtallet benyttes som seedinggrunnlag i stadig flere turneringer. Den yngre gardes ofte utrolig hurtige fremgang vil ofte bli helt misvisende dersom ikke ratingtallet blir bragt ajour etter hver turnering. Praktiske vansker skulle det ikke by på.

DEBATTSPALTE

VELKOMMEN!

«NORD-NORSK SJAKK» er kommet med sitt nr. 2, og det er all grunn for venner av nordnorsk sjakk til å ønske det velkommen.

For det første er det en meget pen trykksak — fullt på høyde med større, veletablerte sjakktidsskrift, og dertil er det profesjonelt redigert med fin blanding av sjakknytt, kommentarstoff og partier.

Jeg er helt ut enig med redaksjonens begynnelse for å gi ut bladet. I arbeidet med å skape samarbeid og samhold i nordnorsk sjakk er det neppe noe bedre middel enn et nordnorsk sjakktidsskrift.

Nord-Norges Sjakkforbund har ofte vært inne på tanken om å gi ut et sjakkeblad, men forbundet har ikke maktet å realisere den. Det er derfor all grunn til å takke initiativtakerne til NORD-NORSK SJAKK.

Mange sjakktidsskrift har sett dagens lys og er seinere dødde hen. Jeg håper og tror at trioen bak NORD-NORSK SJAKK vil være sta nok til ikke å gi opp om det oppstår problemer. De fortjener all støtte i dette arbeidet. Derfor henstiller jeg til alle nordnorske sjakkspillere og klubber:

«Statt NORD-NORSK SJAKK! — Send partier og annet stoff til redaksjonen!

Med sjakkhilsen
Nord-Norges Sjakkforbund
Werner Lockertsen,
formann.

Nystarting

Er det noen som har en patent-løsning for hvordan man skal få startet sjakkklubber på steder det ennå ikke finnes? — I Finnmark har det vært gjort utallige forsøk pr. telefon til personer man vet spiller sjakk for om mulig å få vedkommende til å sette i gang. Men dessverre får man alltid det typisk nordnorske svar: «Vi skal nå se». Slik er altså situasjonen, men den må endres på. Kanskje du vet løsningen på problemet?

Debattspalten

Vel, plassen er ledig for alle som vil ta pennen i sin hånd. Hittil har vi imidlertid måttet stå for samtlige innlegg selv. Enveiskjøring er ikke av det gode selv om flere av oss godt kunne tenke oss å indoktrinere sjakkspillere i enkelte spørsmål. Tanken bak debattspalten var jo å få frem «grasrotmeninga» blant nordnorske sjakkspillere.

Skolesjakken i Finnmark

Til tross for en del penger i kassen, så er det ikke til å komme fra at skolesjakken er et forsømt kapittel i Finnmark, men det er vel et åpent spørsmål om ikke de to andre fylker også ligger i dødvannet på dette området.

Skolesjakken i Finnmark har vist seg umåtelig vanskelig å få fart i. Pr. dags dato er det bare registrert organisert skolesjakk i Kirkenes.

Ungdomskonsulenten har ingen kontakt eller melding fra noen andre som driver på med skolesjakk. Nå er det vel også delte meninger om verdien av skolesjakk på steder der det ikke er sjakkklubb. Skolesjakkspillere har ofte ikke noe spillested så snart skoletida er over. Dette gjelder spesielt på småsteder, hvor skolesjakken drives av en lærer som ofte bare blir værende på stedet i ett år eller to.

JUNIOR-PROBLEMER

Det er mange årsaker til at junioraktiviteten ikke er stor i de aller fleste klubber i Nord-Norge, men resultatet er i alle fall at ungdommene forlater sjakken til fordel for andre idrettsgrener. Hva er så årsaken?

1) — De fleste andre idrettsgrener kan tilby sine juniorer gratis reiser i forbindelse med sin idrett.

2) — Overnattingsproblemet er også et problem som sjakkspillere tar seg svært dårlig av og dermed fordyrer sin idrett.

3) — Sjakklubbene er ikke flinke nok til å arrangere turneringer med deltagelse utenfra. Det blir for mye innavl, og dette dreper konkurranseinstansen.

— Etter min mening er det bare en ting som må til for å rette på forholdet, — nemlig PENSER.

Det er merkelig at hver eneste 5. divisjonsklubb i fotball skal kunne greie å skrape sammen mere penger enn de aller fleste av sjakkens toppklubber. Svaret må bli at de er langt mere aktive enn sjakk-klubbene.

Selvfølgelig er det alltid vanskelig å få til noe, men alt går dersom viljen er til stede.

— VILJEN ER VEL TIL STEDE?

Kalottturneringen 1976

1. Nils A. Bakke, Hammerfest	+11 + 8 = 6 +17 +16 = 4 5.0
2. Alex Semakoff, OSS	+ 5 + 7 +35 +19 +18 + 6 5.0
3. Morten Trollalden, Skien	+ 4 +13 +26 +30 +14 +16 5.0
4. Gunnar Johnsen, Kirkenes	+ 3 +18 = 7 +16 = 6 = 1 4.5
5. Ole Chr. Moen, OSS	+ 2 +34 +22 =10 +21 +19 4.5
6. Torbjørn Burchard, Narvik	+10 +20 = 1 + 7 = 4 ÷ 2 4.0
7. Magne Bergvoll, Tromsø	+22 + 2 = 4 ÷ 6 +17 = 9 4.0
8. Svein H. Johnsen, Hammerfest	=12 ÷ 1 +34 -20 +23 +18 4.0
9. Bengt Eriksen, Kirkenes	+36 =17 =30 =21 +10 = 7 4.0
10. Arnold Andreassen, Harstad	÷ 6 +25 +11 = 5 ÷ 9 +27 3.5
11. Kjell Johannessen, Hammerfest	÷ 1 +12 +10 +22 +32 -13 3.5
12. Steinar Jenssen, Narvik	- 8 +11 +29 =26 +24 ÷ 14 3.5
13. Kjetil Vøllan, Bodø	÷18 + 3 +28 +25 +31 -11 3.5
14. Leif Andreassen, Øksfjord	÷26 +15 +31 +32 ÷ 3 -12 3.5
15. Bengt Tore Jensen, Hammerfest	÷16 ÷14 +33 +36 +35 =17 3.5
16. Kolbjørn Kristensen, Bodø	+15 +26 +23 ÷ 4 ÷ 1 ÷ 3 3.0
17. Tor K. Schølleth, Kirkenes	+32 = 9 +24 ÷ 1 ÷ 7 -15 3.0
18. Palmer Salomonsen, Narvik	+13 ÷ 4 +20 +35 ÷ 2 ÷ 8 3.0
19. Arnt N. Esbensen, Vadsø	+27 -23 =21 ÷ 2 +30 ÷ 5 3.0
20. Geir M. Lorentsen, Hammerfest	+25 ÷ 6 ÷18 = 8 +26 -21 3.0
21. Jan S. Berglund, Hammerfest	+31 -24 -19 = 9 ÷ 5 =20 3.0
22. Roy Evensen, Harstad	÷ 7 +29 ÷ 5 ÷11 +28 +31 3.0
23. Nils M. Aslaksen, Alta	+28 =19 ÷16 =24 ÷ 6 +30 3.0
24. Finn Haug, Alta	+33 -21 ÷17 =23 ÷12 +32 3.0
25. Leif Bjørnstad, Kirkenes	+20 +10 +27 ÷13 +36 +35 3.0
26. Knut H. Fagerhaug, Hammerfest	+14 +16 ÷ 3 -12 ÷20 +34 2.5
27. Børge Svanholm, Hammerfest	÷19 =28 +25 +29 +37 ÷10 2.5
28. Tor Nilssen, Vadsø	+23 =27 ÷13 +34 +22 wo 2.5
29. Jan P. Solhaug, Kirkenes	=34 ÷22 ÷12 ÷27 wo +37 2.5
30. Karl-Petter Jernberg, Tromsø	+37 =35 = 9 ÷ 3 +19 ÷23 2.0
31. Ragnvald Haugseth, Kirkenes	÷21 +33 ÷14 +37 ÷13 ÷22 2.0
32. Alf Ole Berglund, Hammerfest	+17 +36 +37 ÷14 ÷11 ÷24 2.0
33. Arne Haugseth, Kirkenes	+24 +31 ÷15 wo +34 +36 2.0
34. Håkon Godtlibsen, Hammerfest	=29 ÷ 5 ÷ 8 +28 +33 ÷26 1.5
35. Kjell M. Karlstad, Hammerfest	wo -30 ÷ 2 ÷18 ÷15 =25 1.5
36. Bjørn Albrigtsen, Hammerfest	÷ 9 +32 wo =15 +25 ÷33 1.0
37. Alf K. Veien, Hammerfest	÷30 wo +32 +31 ÷27 ÷29 1.0

Hammerfest Sjakklubb kan antagelig rose seg av å arrangere landets koseligste sjakkturnering. Gjestene så ut til å like seg til tross for at turneringsopplegget ble endret. Den først bestemte elitegruppe for spillere med over 2000 i rating ville blifor liten, og beskjed fra noen av Nord-Norges beste spillere om at de bare ville delta dersom de fikk møte elitespillerne, gjorde at vi slo alle sammen til en gruppe. Det hører beklageligvis med til historien at noen av disse medlede seg på uten å melde avbud.

Et slikt system må nødvendigvis gå ut over de sterkeste spillerne, men fra den kanten

hørte vi aldri beklagelser. Man må derfor bare slå fast at Eikrem vet å ta ut representasjons-spillere.

Rent sjakklig ble utbyttet negativt for eliten, men for alle de andre var det en givende turnering. Når alt kommer til alt, så er det jo oss selv vi tenker på når vi arrangerer Kalottturneringen! Likevel bør vi kanskje til neste år satse på klasser med 20 spillere i hver, der man stort sett benytter seg av ratingtall både til klasseinndeling og seeding.

Vi avstår denne gang fra å kommentere de enkelte spilleres prestasjoner m. m. og henviser de spesielt interesserte til den

fullstendige turneringstabell.

(KJ).

Nils A. Bakke

ENGELSK

Hvit: N. A. Bakke, H.fest

Sort: S. H. Johnsen, H.fest

1. c4, e5. 2. Sc3, Sf6. 3. g3, d5. 4. exd5, Sxd5. 5. Lg2, c6. 6. Db3, Sb6.

Mer aktivt er 6.-Sb4. 7. Sf3, Le6. 7. Sf3, Le6. 8. Dc2, Lc5?

Detter indirekte Be5 (9. Sxe5?, Lxf2+! 10. Kxf3, Dd4+. 11. e3, Dxe5), men gir i virkeligheten bort svarts gode svartfeltene løper mot en hvitspringer. Dette skaffer svart svakheter på de svarte feltene.

9. Se4, Ld6.

Lc5 var to ganger truet, og Be5 sto udekket. Naturligvis ikke 9. -Ld4? 10. e3, og hvit vinner offiser. 10. Sxd6, Dxd6. 11. 0-0, Sd7. 12. b3, f6. 13. Lb2, Lf7. 14. Sh4! 0-0-0.

Så på 14. 0-0 kommer den hvite springer til f5 med stor kraft.

Forhindrer svart springer trek-
ket med 14. -g6, vil 14. d4! gi hvit
et utmerket spill.

15. Sf5!, De6.

Svart velger et aktivt forsvar,
men med de svarte brikenes
kluntede oppstilling er dette dømt
til å mislykkes. Svarts svakhet på
de svarte feltene kommer klart til
uttrykk i variantene 15. -Dc5? 16.
Dxc5, Sxc5. 17. La3!, c5. 18. Sd6+
med kvalitetsgevinst, og 15. -Dd8.
16. a4!, g6. 17. La3!, c5. 18. Se3!
truende 19. De4 med avgjørende
angrep.

16. Sxg7, Dg4. 17. Sf5, Lg6.

Sorgløst spilt, men intet red-
dende forsvar finnes, f. eks. 17. -
Sb8. 18. La3, Lg6. 19. Le4!, og
seieren er et tidsspørsmål.

18. Lxc6, Lxf5.

En frisk kalddusj! 18. -bxc6. 19.
Dxc6+, Kb8. 20. Sd6, Sc5. 21.
Dxc5 er naturligvis ikke bedre
enn partifortsettelsen.

19. Le4+, Kb8. 20. Lxf5, Dxe2. 21.
Tfe1, Dh5. 22. d4, oppgitt.

Selvsagt strekte svart våpnene
for tidlig, men med et fryktelig
løperpar og bonde mer, er det
bare et tidsspørsmål for hvit å
vinne.

(Komm. av Nils A. Bakke)

FIRSPRINGERSPILL

Hvit: A. Semakoff, Oslo

Sort: Ole C. Moen, Oslo

1. e4, e5. 2. Sf3, Sc6. 3. Sc3, Sf6. 4.
d4, exd4. 5. Sd5, Sb4. 6. Sxf6+

På 6. Sxd4 kommer 6. -Sxe4! 7.
Sf5, c6. 8. Sxb4, Lxb4+. 9. c3, Df6,
og sort har fordel.
6. -Dxf6. 7. a3, Sc6. 9. Lg5, Dg6. 10.
Ld3, Se5?

Sort får løperparet, men hvit
får til gjengjeld et stort utvik-
lingsforsprang. Dessuten blir

Alex Semakoff

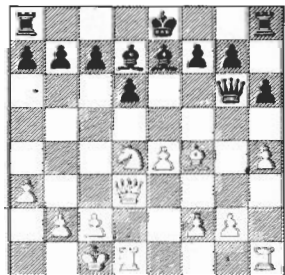
sorts dronning stående dårlig, og
partiet blir et skole-eksempel på
hvor farlig det er å bringe dron-
ningen for tidlig i spill. Sort skulle
heller spilt 9. -d6.

10. h4!, Sxd3+. 11. Dxd3, h6. 12.
Lf4, d6. 13. Sxd4, Le7. 14. 0-0-0

Hvit har klar fordel.

14. -Ld7.

Sort våger ikke å rokere kort
for hvits motangrep. På f. eks. 14.
-0-0 følger 15. Sf5!, Lf6. (15. -Lxf5.
16. exf5, Df6. 17. g4!). 16. g4!, og
sort går en rask død i møte.

15. Sf5!

Hindrer sort i å rokere langt.
Nå går ikke 15. -Lxf5? 16. exf5,
Df6. (16. -Dg4. 17. g3 med truselen
f3). 17. Ld2!, og sort er fortapt.
15. -Dg4. 16. g3, Lf6. 17. Se3 (!).
Df3, 18.e5!

Sort får ikke bragt kongen i

sikkerhet, og hvit foretar nå et
avgjørende gjennombrudd.

18. -Le7. 19. exd6, Lxd6. 20. Lxd6,
cxd6. 21. Dxd6, 0-0-0?

Nødvendig var 21. -Le6 selv om
stillingen er «kliss» tapt etter 22.
The1.

22.. Sd5, oppgitt.

(Komm. av Stein Jensen).

SICILIANSK

Hvit: K. Kristensen, Bodø

Sort: M. Trolldalen, Skien

1. e4, c5. 2. Sf3, d6. 3. d4, cxd4.

For å unngå 4. Dxd4!? kan man
spille 3. -Sf6!?, antagelig er da 4.
Sc3 det beste, og 4. -cxd4. 5. Dxd4,
Ld7 fulgt av Sc6 gir svart bra
spill.

4. Sxd4, Sf6. 5. Sc3, a6.

Najdorf — et aggressivt (og
farlig) system mot 1. e4.

6. Le3!, e5

I Hammerfest spilte jeg for
første gang e5 mot oppstillinger
med Le3, Le2 eller Ld3, og det
systemet er nok like godt som e6,
i alle fall er e5 mer aggressivt.
7. Sf3?!

I betraktning kommer 7. Sb3.

7. -b5! 8. Ld3

Eller 8. a4!?, b4. 9. Sd5, Sbd7!

10. Sxb4, Lb7! og svart vinner
hvits e-bonde.

8. -Lb7!?

Kanskje er 8. -Le6 like godt,
men jeg ville presse mot e4 for å
prøve å ta initiativet.

Morten Trolldalen

9. 0-0, Sbd7. 10. Sd2

Hvits offiserer står for passivt for et ev. kongeangrep.

10. -Le7. 11. f4, 0-0. 12. Df3, Tc8!?

Kampen tilspisser seg.

13. g4!?, exf4!

Uten dette trekk ville hvits angrep bli farlig.

14. Lxf4!?, Se5. 15. Lxe5

Eller 15. Dg3, Sfxg4. 16. h3, Lh4! 17. Dg2, Db6+ fulgt av Sf2+ OG Sxd3.

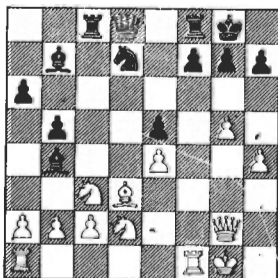
15. -dxex5. 16. g5, Sd7. 17. h4

Hvis hvit har måttet bytte ut sin svartfeltede løper i slike stillinger, er hvits kongeangrep som regel ikke så farlig. Dessuten blir løperen på d3 svak, og hvits bondestilling svekkes.

17. -Lb4.

For å unngå 17. -Sc5. 18. Sd5(!)

18. Dg2

18. -f5!

Dette trekk kom overraskende på hvit.

19. exf6ep, Txf6. 20. Txf6

Ellers 20. -Tg6.

20. -Dxf6. 21. Sf3

Ikke 21. Tfi!?, Lc5+. 22. Kh1, Dxb4+, og svart bør vinne.

21. -Sc5. 22. Tfi

Eller 22. Sd5!?, Lxd5. 23. exd5, e4!

22. -Lxc3. 23. bxc3, Se6!?

Svart tar ingen sjanser, 23.

Sxe4!? er muligens godt, men hvit kan få en del taktiske mot-sjanser.

24. Sg5

Først trodde jeg at 24. Dg4 var bedre, men 24. -Sf4. 25. Dd7, Dg6+! 26. Sg5(!), Db6+. 27. Kh2, h6! gir antagelig avgjørende fordel.

24. -Sf4. 25. Dg4, Tc7(!)

dette trekk inneholdt mer enn hvit ante ved første blikk.

26. Sh3??

Stillingen er nok tapt, f. eks. 26. Df5, h6!

26. -Lc8. 27. Txf4(!), Lxg4!

Selvfolgelig er 27. -Db6+ fulgt av Lxg4 mulig, men partirekket fører inn i et helt håpløst sluttspill for hvit.

28. Txf6, gxf6. 29. Sf2, Lf3! 30. Kf1, Txc3. 31. Ke1, Ta3.

Sterkere var 31. -Kg7. 32. Kd2, Ta3.

32. c4, Txa2. 33. cxb5, axb5. 34. Lxb5, Kg7. 35. Lc4, Tb2. 36. Ld5, Kh6(?)

Bedre 36. -Kg6!

37. Sh3(?)

Sterkere var 37. Lf7, Lh5, men sluttspillet er naturligvis tapt for hvit.

37. -Kh5. 38. Sg1, Lg4. 39. Oppgitt.

(Komm. av Morten Trollalden)

GRUNFELD-INDISK

Hvit: A. Esbensen, Vadse

Sort: Ole C. Moen, Oslo

1. d4, Sf6. 2. c4, g6. 3. Sc3, d5. 4. cxd5, Sxd5. 5. e4, Sxc3. 6. bxc3, Lg7. 7. Ld3?

Tempotap (jvfr. 11. trekket). Løperen skal anten til b5 (etter at c5 er spelt) eller til c4 i denne varianten av Grunfeld-indisk. (HT).

7. -0-0. 8. Se2, c5. 9. Lb2

Løperen har større rekkevidde på e3, hvor den t.d. kontrollerer diagonalen g1/b6 som kan bli et problem i varianten Lg4, f3. (HT).

9. -cxd4. 10. cxd4, Sc6. 11. Lc4, Db6. 12. Db3, Dxb3. 13. Lxb3, Td8.

14. Td1, Sa5. 15. Lc2, Le6. 16. Lc3

Selv om hvit ved sitt uenayektige åpningsspill har forrykket den posisjonelle likevekt en smule, finnes det selvsagt fremdeles metoder å ro seg i land på. Teksttrekket er en av disse, en annen består i 16. a3!? tross svekkelsen på de hvite felter, f. eks. 16. -Tac8. 17. Lc3!, Sb3. (Eller 17. -Lc4. 18. Lxa5 ev. 17. -Sc4. 18. a4, Sa3. 19. Ld3). 18. Lxb3, Lxb3. 19. Td2, Lc4. 20. Lb2, og på 16. -Tdc8. 17. Lb1!, Lb3. 18. Tc1, Sc4. 19. Tc3, i begge tilfeller med tilnærmet likt spill. (FL).

16. -Tdc8. 17. Tc1?

Her gjer 17. Ld3! det mogleg for kvit å rokera og såleis få utvikla

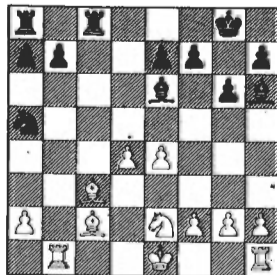

Ole Chr. Moen

kongetårnet. 17. 0-0 strandar på 17. -Lxa2 og bondetap. (18. Ta1, Lc4!) (HT).

17. -Lh6. 18. Tb1

18. f4 strandar på 18. -Lxf4. (HT).

18. -Lc4!

Frys fast den kvite stillinga. Resten av partiet er ein effektiv demonstrasjon på korleis kvit pga. sin manglande utvikling må påta seg bindingar og tillata svekkingar for å halda motstandaren temporært frå livet utan sjølv å kunne spela konstruktivt. (HT).

19. Lxa5. Lxe2. 20. Ld1, La6. 21. Ld2, Lg7. 22. d5

For å minske den sorte kongeløpers virkefelt kom 22. Le3 i betraktning, hvorefter sort best velger det sjanseskapende 22. -Ld3. (22. -b6. 23. f3). 23. Txb7,

Lxe4. 24. Txe7, Lxg2. 25. Tg1, Lf6. 26. Lg4, Lxe7. (Eller 26. -Tc2. 27. Td7, Lc6. 28. Tc7, Ld8. 29. Txc6, Txc6. 30. Lf3, men 27. -Le4 er kanskje godt). 27. Lxc8, Lb8+. 28. Ke2 (28. Ld2, Txc8. 29. Lxb4, Tc1+ eller 29. Txc2, Tc1+. 30. Ke2, Tc2), Txc8. 29. Txc2, Tc2+ med gevinstjanser. Etter hvits teksttrekk 22. d5 er 22. -Ld3 ikke fullt så godt lenger: 23. Txb7, Lxe4. 24. 0-0, Lxd5. 25. Txe7, Lxa2. 26. Lf3, Tab8. 27. Txa7 med remisslutt. (FL).

22. -b6. 23. Tc1
Sort truet 23. -Ld3, som også kunne pareres med 23. Le2, f.eks. 23. -Lxe2. 24. Kxe2, Tc2. 25. a3, Ta2. 26. Tb2, Tc8. 27. Kd2, Tcc2. 28. Le2, Tcb2. 29. Txb2 (29. Kc4, Txb3. 30. Kxb3, Tb2+ og omtrent som hovedvarianten), Lxb2. 30. Kc2, Le5+. 31. Kb3, Tb2+. 32. Kc4 (32. Ka4, Lc3 og matt), b5+ med bondegevinst. (FL).

23. -Txc1. 24. Lxc1. Te8. 25. Ld2, Ld3. 26. f3, Ld4. 27. Lf4?

Hvit resignerer. Med 27. Lb4 fulgt av Kd2 var han fortsatt med. (FL).

27. -Te3. 28. Lb3, Lc2. 29. Ke2
Eller 29. Ld2, Lxb3. 30. Lxc3, Lxc3+.

29. -Lxb3. 30. axb3, Txb3. 31. Tc1, Tb2+. 32. Kd3, Lc5. 33. e5
En siste krampetrekning som blir lett avvist ved kongeavdring. Stillinga er i alle høve tapt pga. dei samanhengande fribondene. For ikkje å miste fleire bønder må kvit akseptera tårnavbytte. (HT).

33. -Kf8. 34. d6, Ke8. 35. Oppgitt.
(Komm. av Hallvard Tjelme-land og Frans Larsen).

4. 0-0, Lc5. 5. d3

Både dette og neste trekk forteller en god del om Bergvolls holdning til åpningsspillet. Relativt få åpningssteoretiske kunnskaper gjør at han tar det med ro i denne fase av spillet og først innleder det skarpe og kompliserte spill når brikkene er kommet ut. Så får andre velge det vanlige 5. Sxe5 eller 5. c3.

5. -d6. 6. h3, 0-0(?)

Her sparer faktisk 6. -h6 sort for mange problemer.

7. Lg5, h6. 8. Lh4, De7(?)

Som det vil vise seg, står dronningen noe usikkert på e-linjen. Sterkt i betraktning kom 8. -h6, mens derimot 8. -Sd4. 9. Sxd4, exd4. 10. f4! (ikke 10. Df3, g5. H. Lg3, Sh7. 12. Lc4, Kg7. 13. e5, f5! 14. exd6, Lxd6) er mere tvilsomt. 9. Sc3, Le6.

Sort ønsker å være konsekvent og vil ikke besvare truselen 10. Sd5 med 9. -g5. Kanskje har han også fryktet varianten 10. Sxg5?! Hvg5. 11. Lxg5, Le6. 12. Df3, Kg7. 13. Lxc6, bxc6. 14. Dg3, som imidlertid er en uklar affære etter 14. -Sh5/Tg8.

10. Sd5, Lxd5. 11. exd5, Sb4. 12. Te1+, Dd8.

Et nødvendig tilbaketog. Det aktive forsvar 12. -Sbxd5. 13. d4, Lb4. 14. c3, Sxc3. 15. bxc3, Lxc3. 16. dxd5, dxe5 er snarere fortvilt enn effektivt og gir hvit best spill etter f. eks. 17. Sxe5.

13. c4, g5. 14. Lg3, a5.

Eller 14. -c6. 15. dxc6, Sxc6. 16. h4! Semakoff innleder med teksttrekket et konsekvent spill rettet mot den innesperrede Lb5. Som man snart skal se, er planen imidlertid dødfødt.

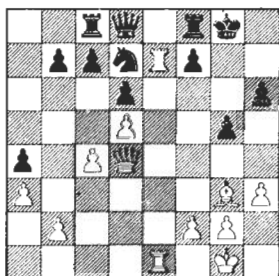
15. a3, Sa6. 16. d4, exd4. 17. Sxd4, Lxd4.

Hvit må selvsagt ikke få spille springeren til f5.

18. Dxd4, Sc5. 19. Te3, a4. 20. Tae1, Tc8. 21. Te7, Sfd7.

På 21. -Sh7 er 22. Dd1! meget sterkt.

22. Lxd7, Sxd7.

23. T1c6!

Et nydelig offertrekk som kaster sort inn i tenkeboksen på 1 time. Mot truselen 24. Txb6 fulgt av matt på h8 finnes ingen redning, f. eks. 23. -Kh7. (23. -fxe6. 24. Dg7 matt). 24. De4+, Kg7. 25. Dg6+. Like dårlig er fremstøt med f-bonden.

23. -Se5. 24. Lxe5, fxe6. 25. Tg7+, Kh8. 26. De4!

Dårlig er 26. Dd3 med fortsettelse som i partiet, dog er 29. dxe6 umulig pga. tårnoppnering, mens derimot 26. Txc7+, dxe5. 27. Dxe5+, Df6. 28. Dxf6+, Txf6. 29. Txc8+ selvsagt også vinner. Heldigvis er Bergvoll sitt kunstneriske ansvar bevisst og velger en fortsettelse som mer står i stil med tårntrekket til e6!

26. -Tf5. 27. Td7+, dxe5.

SPANSK

Hvit: M. Bergvoll, Tromsø

Sort: A. Semakoff, Oslo

1. e4, e5. 2. Sf3, Sc6. 3. Lb5, Sf6.
Under NM i Harstad valgte Bergvoll et par ganger etter 3. -a6. 4. La4, b5. 5. Lb3, Sa5 offervarianten 6. Lxf7+?! Den gangen var resultatet åpningsmessig sett heller magert, men like før Kalottturneringens start annonserte Bergvoll forbedringer i varianten! Dette kanskje som en forklaring på Semakoffs 3. -Sf6.(!?)

ADVOKAT

GUNNAR JOHNSEN

M. N. A.

Dr. Wesselsgt. 16 — Telefon 92 250
9001 KIRKENES

ikke 27. -Txe5. 28. Dh7 matt.
28. Txd8+, Txd8. 29. dxe6, Tf4.
Like håpløst er 29. -Tff8. 30. e7
eller 29. -Tf6. 30. Dxe5, Kg7. (30. -
Tdf8. 31. e7). 31. Dxc7+.

30. Dxe5+, Kg8. 31. g3
Tårnet skal tvinges vekk fra f-
linjen for å gi hvit mulighet til det
drepende 32. Df6.

31. -Txc4. 32. Df6, Tc1+. 33. Kg2,
Tf8. 34. Dg6+, Kh8. 35. e7, opp-
gitt.

(Komm. av Frans Larsen, Olav
Thoresen og Magne Bergvoll)

DRONNINGBONDESPILL

Hvit: P. Salomonsen, Narvik

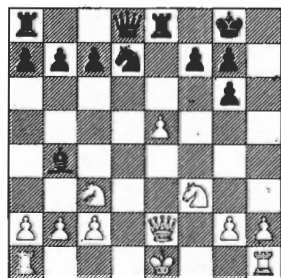
Sort: A. Semakoff, Oslo

1. d4, Sf6. 2. Sc3, d5. 3. Lg5, Lf5. 4.
f3, Lg6. 5. e4, dxe4. 6. Lxf6, exf6. 7.
fxe4(?)

Hvit har bygget opp et såkalt
idealbondesentrum. Dette til-
synelatende gode sentrum er
meget sårbart for angrep fra
sorts offiserer. Hvit har dessuten
gitt fra seg løperparet. Paul
Svedenborg har istedet for 7. fxe4
spilt 7. De2.

7. -Lb4. 8. Ld3, 0-0. 9. Sf3, Te8. 10.
e5, fxe5. 11. dxe5, Sd7. 12. Lxg6,
hxg6. 13. De2?

Et dårlig trekk i en dårlig
stilling. Hvit bør rokere.

13. -Sxe5! 14. Sxe5, Dd4.

Hvits konge er fastlåst i
sentrum. Hvit er fortapt.

15. Td1, Lxc3+. 16. bxc3,
Dxc3+. 17. Kf2, Txe5. 18. Dd3,
De5+. 19. Oppgitt.

(Komm. av Ole Chr. Moen og
Aleks Semakoff).

CARO-KANN

Hvit: P. Salomonsen, Narvik

Sort: G. Johnsen, Kirkenes

1. d4, d5. 2. e4, c6.

Hvit inviterer til Blackmar-
Diemer gambit, som i dag anses
som tvilsom. Men sort fore-
trekker roligere baner og velger å
spille Caro-Kann.

3. e5, Lf5. 4. g4?!

Et tvilsomt trekk. I VM-
kampen mot Botvinnik i 1961
valgte Tal det skarpe 4. h4!?
etterfulgt av g4. En annen
mulighet er 4. Se2, e6. 5. Sg3, Lg6.
6. h4, h6. 7. h5, Lh7. 8. Ld3, Lxd3.
9. cxd3?!, Db6. 10. Le3, Sd7. 11. 0-0,
f5! 12. exf6?!, Sxf6. 13. f4, Ld6,
og sort kom i fordel i partiet Paul
Svedenborg — Stein Jensen (Nar-
vikmesterskapet 1975).

4. -Ld7. 5. Ld3, e6. 6. Le3(?)

Riktig var 6. Se2, c5. 7. c3, Sc6.
8. Sd2.

6. -c5. 7. c3, Sc6. 8. f4?

Her var 8. Se2 nødvendig for å
besvare 8. -Db6 med 9. Sd2.

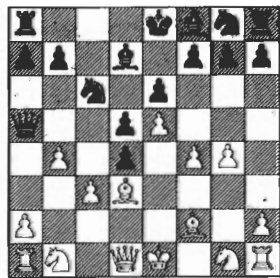
8. -Db6(!)

Nå må det falle en bonde, og
hvit oppnår ingen kompensasjon.

9. b3, cxd4. 10. Lf2, Da5!

Hvit er håpløst fortapt pga. sitt
dårlige åpningsspill, og med sorts
siste trekk er partiet faktisk av-
gjort. Nå går ikke 11. Se2 pga. 11.
-dxc3. 12. Sbx3, Lb4, og hvit må
tape en offiser etter d4.

11. b4

11. -Lxb4!

Et drepende offer.

12. cxb4, Sxb4. 13. Le2, La4(!)
et viktig mellomtrekk som
sikrer kvalitetsgevinst og et
vunnet sluttspill. Vi gjengir
resten av partiet uten kommenta-
rer.

14. Dd2, Sc2+. 15. Kf1, Dxd2. 16.
Sxd2, Sxa1. 17. Lxd4, Sc2. 18. Lc5,
b6. 19. Lf2, Se7. 20. Sgf3, Kd7. 21.
Kg2, Tac8. 22. Ld1, Lb5. 23. Sg5,
Sg6! 24. Sxf7, Sxf4+. 25. Kg3,
Tc3+. 26. Kxf4, Tf8. 27. Lxc2,

Txf7+. 28. Lf5, Tc2. 29. Le3, g6.
30. Kg5, gxf5. 31. Tb1, Le2. 32.
gxf5, Txf5. 33. Oppgitt.

(Komm. av Stein Jensen).

PIRC

Hvit: B. T. Jensen, H.fest

Sort: L. Andreassen, Øksfjord

1. e4, d6. 2. d4, Sf6. 3. Sc3, g6. 4.
Sf3, Lg7. 5. Lg5, Sbd7. 6. Lc4

Teorien mener at løperen står
best på d3 (e2) i denne varianten
og foreslår forøvrig 6. e5 og 6. Dd2
som gode fortsettelser for hvit.

6. -0-0. 7. 0-0, c5?

Godter 7. -Sb6. 8. Lb3, d5! 9. e5,
Se4 med utligning, men også 7. -
e5. 8. dxe5, dxe5 ser bra ut for
sort.

8. e5!, dxe5. 9. dxe5, Sg4. 10. e6,
Sde5. 11. Dxd8, Txd8. 12. Lxe7,
Te8. 13. exf7+, Sxf7. 14. Lxc5,
Le6(?)

Hvit har etter sin fikse utnyt-
telse av sorts uheldige 7. trekk
vunnet to bønder, og nå truet han
Sg5. Relativt best for sort er vel
14. -Sge3, selv om avbytte ikke
kan sies å være til hans fordel.

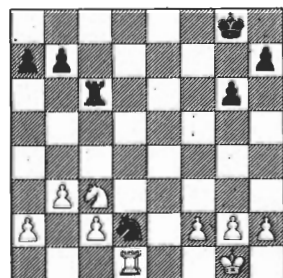
15. Lxe6, Txe6. 16. Ld4, Sge5. 17.
Sxe5, Lxe5.

Sort bure i alle fall i det lengste
avstå fra å bytte av sin sterke
kongeløper.

18. Lxe5, Sxe5. 19. Tfe1, Tae8. 20.
Kf1, Sc4. 21. Txe6, Txe6. 22. b3,
Sd2+. 23. Kgl, Tc6. 24. Td1, Td6.

Selv om sort står nest best, er
han ikke uten remismuligheter.
Her foreligger muligheten 24.

Sxb3! som eliminerer hvits
bondeovervekt på dronning-
føyen, f. eks. 25. axb3, Txc3. 26.
Td8+, Kg7. 27. Td7+, Kh6. 28.
Txb7, Txc2. 29. g3, Tb2 osv.

25. f3, b5. 26. a3, a5. 28. b4, axb4.
28. axb4, Tc6. 29. Txd2, Txc3. 30.
Td5, Txc2. 31. Txb5, h5. 32. Tb7,

Kf8. 33. b5, Ke8. 34. h4

Enklere er 34. Tg7, f. eks. 34. -Tc5. 35. Tgx6, Txb5. 36. h4, Kf7. 37. Tg5 med lett vinst. 34. -Kd8. 35. Tb6(?)

Både her og i neste trekk skulle hvit ha spilt tårnet til g7.

35. -Tc5. 36. Kf2, g5. 37. Kg3, gxh4+. 38. Kxh4, Tc2. 39. g3, Th2+. 40. Kg5, Th3. 41. f4, Tgx3+. 42. Kxh5

Tårn + 2 bønder mot enslig tårn skal jo normalt vinne, men siden ingen av partene gjennomfører sluttspillet feilfritt, blir sluttfasen spennende likevel.

42. -Kc7. 43. Tg6, Tb3. 44. b6+, Kd7. 45. Tg7+, Ke6. 46. b7, Kf5. 47. Tf7+, Ke6. 48. Kg6, Tg3+. 49. Kh5

Bedre er 49. Kh6!, Th3+. 50. Kg7, Tg3+. 51. Kf8 osv.

49. -Tb3. 50. Tg7,

Bedre 50. Kg6.

50. -Kf5. 51. Tf7+, Ke6. 52. Tf8, Txb7. 53. Kg6, Tb2. 54. f5+, Ke7. 55. Tf7+, Ke8. 56. Tg7, Kf8. 57. Te7, Tg2+. 58. Kf6, Ke8.

Bedre 58. -Kg8.

59. Te7+, Kf8. 60. Th7, Ke8. 61. Th8+, Kd7. 62. Kf7, Tg3. 63. f6, Ke7. 64. Tg8, Tf3. 65. Tg7, Kd8. 66. Tg6, Tf1. 67. Kf8, Kd7. 68. Tg7+, Ke6. 69. Te7+, Kd6. 70. f7, Th1. 71. Ke8, oppgitt.

(Komm. av Arvid Fiskaa)

NIMXO-INDISK

Hvit: L. Bjørnstad, Kirkenes

Sort: K. Vollan, Bodø

1. d4, Sf6. 2. c4, e6. 3. Sc3, Lb4. 4. a3, Lxc3+. 5. bxc3, Se4. 6. Dc2, f5. 7. e3

Hvit likte ikke gambitvarianten 7. f3?! Dh4+ 8. g3, Sxg3. 9. hxg3, Dxh1. 10. Sh3.

7. -d6. 8. Ld3, Sf6. 9. a4

For å aktivisere løperen, men som vi skal se blir det ingen suksess.

9. -Shd7. 10. La3, De7.

Kan se noe merkelig ut, siden Bd6 nå er bundet, men planen er å la bonden på d6 bli stående, og da så.

11. Se2, 0-0. 12. f3, b6. 13. 0-0, Lb7. 14. Sg3, g6. 15. Tae1, e5. 16. e4, f4(!) 17. Sh1, Sh5. 18. Te2, c5?!

Posisjonelt korrekt, ulempen er at stillingen blir vanskelig å bryte opp.

19. d5, Dg5. 20. Lc1

De hvite løperne er et sørgelig syn.

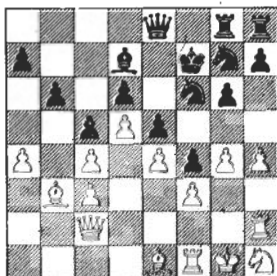
20. -Sdf6. 21. g4, Sg7. 22. Tg2, Kf7. 23. Df2, Sd7. 24. h4, De7.

Det viser seg nå at strategien i det sorte spillet på kongefløyen kanskje kunne vært bedre. På den andre siden kan de hvite bøndene bli sårbare.

25. Lc2, Th8. 26. Ld2, Tag8. 27. Le1, Lc8. 28. Th2, Sf6. 29. Dg2, Ld7.

Oppmerksomheten rettes midlertidig mot Ba4 for å trekke forsvarsstyrkene bort fra kongefløyen.

30. Lb3, De8. 31. Dc2

31. -Lxg4!?

Eneste måten å bryte gjennom på. Målet er å skaffe seg to sammenhengende fribønder på kongefløyen.

32. fxg4, Sxg4. 33. Te2, Sh5. 34. Dd2, Ke7. 35. Lf2, h6. 36. Tae1, Dd7.

37. Ld1, Sgf6. 38. Le1, g5. 39. hxg5,

Kjetil Vollan

hxg5. 40. Tg2?, Sxe4.

Sort får en bonde til, men han har sannsynligvis gode gevinstsjanser selv uten denne.

41. Dd3, Sef6. 42. Sf2, g4. 43. Sh1, f3. 44. Lxf3

Hvit forsøker å gi løperen tilbake for de to nesevise bøndene, men ...

44. -Sf4! 45. De3, gxf3. 46. Tgx8, Tgx8+. 47. Kf2, Sg4+. 48. Oppgitt.

(Komm. av Kjetil Vollan)

FRANSK

Hvit: K. Vollan, Bodø

Sort: T. Nilssen, Vadsø

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Sd2, Sf6. 4. e5, Sfd7. 5. Ld3, c5. 6. c3, Sc6. 7. Se2, Db6. 8. Sf3, Le7.

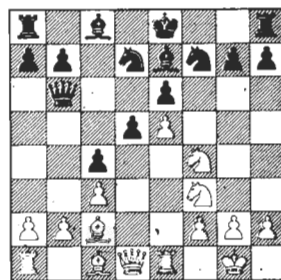
Vanligere er spillemåten 8. -cxd4. 9. cxd4, Lb4+. 10. Kf1 osv. 9.0-0, f6. 10. Sf4!?

Skarpt spilt. På 10. -fxe5 følger 11. Sxe6, e4. 12. Lf4, exd3. (12. -exf3. 13. Lc7! med dronningfangst). 13. Sc7+, Kd8. 14. Sxa8, Dxb2. 15. Dxd3 med kvalitetsgevinst.

10. -Sd8. 11. Te1, fxe5. 12. dxe5, c4.

Svart står ikke godt når det kommer på tale å bruke slike antiposisjonelle midler.

13. Lc2, Sf7.

14. Sxd5

Det første i en serie springeravslag som sort ikke har lyst til å ta imot av enkelt forståelige grunner: 14. -exd5. 15. et, 0-0? 16. exd7, Lxd7. 17. Txe7.

14. -Dc6. 15. Sxe7, Kxe7. 16. Sd4, De7. 17. f4

Kongen er lenket til sentrum, og det gjelder å åpne linjer.

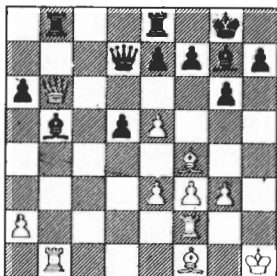
17. -g6. 18. f5!, gxf5. 19. Sxf5

Temaet er det samme som for avslaget i 14. trekk. Ved avslager

sorts konge nå enda mer utsatt for angrep.
19. -Kd8. 20. Sd4, Ke7. 21. Sxe6!, Db6+.

Hvis 21. ·Kxe6. 22. Dg4+, Ke7.
23. e6!

22. Sd4. Sc5. 23. Kh1

24. e6(!), Txb6?

Med 24. Db7! redder sort seg unna det verste, f. eks.: 25. Da5, Tc8. 26. Lxb5 (26. a4, Lc3 eller 26. Lh3, Lc3. 27. Da3, f6), axb5. 27. Txb5, og hvit har muligens fordel. Etter det svake teksttrekk ruller hvits taltlende angrepsspill av seg selv! (FL).

25. exd7, Teb8.

Eller 25. -Lxd7. 26. Txb6 ev. 25. -Tf8. 26. Lc7. (FL).

26. Lxb8, Txb8, 27. Lxb5, axb5. 28. Txb5, Td8, 29. Tb7, Le5. 30. Tc2, e6. 31. Tc8, Oppgitt.

(Komm. av Steinar Jenssen).

KONGEINDISK

Hvit: G. Johnsen, Kirkenes

Sort: M. Troilaldalen, Skien

1. d4, Sf6. 2. Sf3, g6. 3. Lg5, Lg7.

I partiet Gunnar Johnsen - Stein Jensen, NNM 1975, fulgte 3. -Se4, som er et godt alternativ til det vanlige teksttrekket. Etter 4. Lf4, Lg7. 5. Sbd2, Sf6. 6. e3, 0-0. 7. Ld3, d6. 8. h3, Sbd7. 9. De2, Sd5 fikk sort bra spill.

4. Sbd2, d6.

Teorien mener at 4. -c5 er sorts sterkeste fortsettelse.

5. e4, h6. 6. Lh4, 0-0. 7. c3, Sbd7. 8. Lc4, g5. 9. Lg3, Sh5.

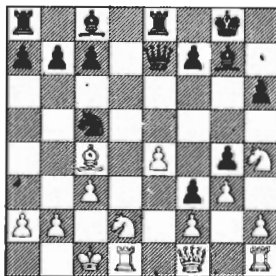
Et karakteristisk trekk i Kongeindisk. Sort vil besette feltet f4 med springeren og rykke fram med kongebøndene.

10. De2, e5. 11. dxe5, dxe5. 12. 0-0, De7. 13. Sf1, Sf4. 14. Lxf4, exf4. 15. g3

En annen ide er 15. Sd4 (truer Sf5). Det kan følge 15. -Se5. (15. -Sf6? 16. e5). 16. Lb3, Kh8. 17. f3, f5. 18. exf5, Lxf5. 19. g4 osv., men sort gjør kanskje bedre i å innlede en offensiv på dronningfløyen med 16. -c6 fulgt av framrykking av a- og b-bonden.

15. -Te8. 16. Sd2, g4. 17. Sh4, f3. 18. Df1, Sc5?

Vinner den hvite sentrumsbonden, men — som fortsettelsen viser — burde han heller ha fastholdt trykket i sentrum og på kongefløyen med 18. -Se5! som dessuten beskytter de sorte kongebøndene, tar kontroll over feltet g6 og åpner for den inntengte dronningløperen, samtidig som Lc4 trues.

19. h3

Interessant er varianten 19. Sg6, f. eks. 19. -Dg5. 20. Sf4, Sxe4. 21. Lxf7+, Kxf7. 22. Dc4+, Le6. 23. Dxe4, Lxa2. 24. Da4, Le6. 25. Se4 med sjanserikt spill for sort. 19. -Sxe4. 20. Sxe4, Dxe4. 21. Te1, Dc6. 22. Txe8+, Dxe8. 23. hxg4, Lxg4. 24. Dd3, Td8?

En avgjørende feil. Etter 24. -Kh8 bør sort ha remismuligheter på tross av sin noe svakere bondestilling.

25. Lxf7+, Kxf7. 26. Dg6+, Kg8. 27. Dxg4, Dd7. 28. Dc4+, Dd5. 29. Dxd5+, Txd5. 30. Td1, Te5. 31. Sxf3, Tf3. 32. Td3, c5. 33. c4, b5. 34. b3, bxc4. 35. bxc4, Tf6. 36. Kd1, Ta6. 37. Td2, Ta3. 38. Se1, a5. 39. Ke2, Lc3. 40. Tc2, Lxe1.

Ellers følger Sd3, og sort får problemer med å beskytte bøndene sine. Etter dette går partiet over i et tårnsluttspill med en merbonde til hvit. Tar vi et blikk på de sorte bøndenes plassering, skjønner vi at sort står overfor en meget vanskelig oppgave. Gunnar Johnsen er ikke den som gir fra seg en sluttspillfordel, og hans gevinstføring er både interessant og rik. Resten av partiet gjengis uten kommentarer.

41. Kxe1, Kf7. 42. Td2, Ta4. 43. Td6, Kg7. 44. Ta6, h5. 45. Kf1, Kh7.

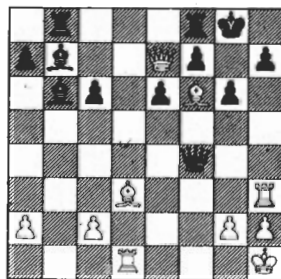
46. Kg2, Kg7. 47. a3, h4. 48. gxf4, Txc4. 49. Txa5, Kg6. 50. Kg3, Tc2. 51. f3, Tc1. 52. Kg4, c4. 53. Ta6+, Kh7. 54. Tc6, Ta1. 55. Txc4, Txa3. 56. Tc6, Ta1. 57. h5, Tg1+. 58. Kf5, Th1. 59. h6, Tg1. 60. f4, Tf1. 61. Td6, Tf2. 62. Te6, Tf1. 63. Ke5, Tg1+. 64. Kf6, Th1. 65. f5, Tf1. 66. Td6, Kg8. 67. Td7, Tf2. 68. h7+, Kh8. 69. Kg6, Tg2+. 70. Kf7, Tf2. 71. Td8+, Kxh7. 72. f6, Ta2. 73. Kf8, Ta7. 74. f7, Tb7. 75. Ke8, Oppgitt.

(Komm. av Arvid Fiskaa)

DEN LILLE KOMBINASJON

Det vil i enhver turnering finnes en mengde offerspill, kombinasjoner av ymse kvalitet, og selvsagt er det ikke bare mesterspillere som kan oppvise slike saker. Fra Kalottturneringen har vi valgt å presentere tre diagramstillinger, hvor spillere som ellers ikke kom på øverste tabelltopp, får anledning til å briljere.

NILSSEN

EVENSEN

25. Lxg6!

Løperen er tabu: 25. -fxg6. 26. Dg7 matt eller 25. -hxg6. 26. Th8 matt, samtidig som 26. Lxh7 matt truer.

25. -h6. 26. Tg3, Ld8. 27. Lxf7+, Kh7. 28. Tg7+(!)

Heller ikke 28. Lg8 matt var noen feil.

28. -Kh8. 29. Dxf8 matt.

A. O. BERGLUND

HAUG

16. Lg6!, Tf7.

Eller 16. -De7. 17. Lh7+, Kf7.
(17. -Kh8. 18. Sg6+). 18. Dg6
matt. På 16. -Dd8. 17. Sxe6.

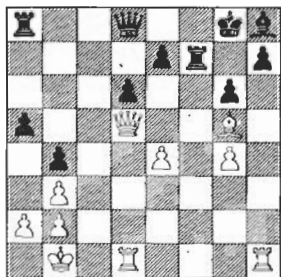
17. Sxd5!, Ta7.

Ikke 17. -exd5. 18. e6.

18. exf6, Sxf6. 19. Sxf6+, gxf6. 20.
Te4, f5. 21. Th4, Kg7. 22. Dd2, f4.

Ikke 22. -Kxg6. 23. Dxb6 matt.
23. Lxf7, Dxf7. 24. Txf4, Dh5. 25.
Th4, oppgitt.

ASLAKSEN

S. H. JOHNSEN

28. Txb7!

Innledningen til en kombina-
sjon, hvis begynnelsen er enkel
nok, men raffinementene kommer
senere! På 28. -Kxh7. (28. -
De8/f8. 29. Txf7, Dxf7. 30.
Dxa8+) følger nå 29. Dxf7+, Lg7.
30. Th1 matt.

28. -Lg7. 29. Tahl, Tes(?)

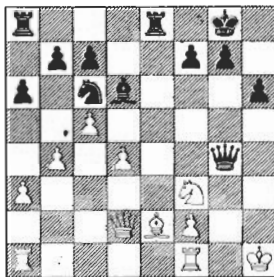
Forsvaret 29. -De8 ser bedre ut,
men hvit løser sin oppgave med
glans etter 30. Lxe7!, f. eks. 30. -
Tce. (På 30. -Dxe7. 31. Dxa8+
eller 30. -g5. 31. Txg7+, Kxg7. 32.
Dxg5 matt). 31. Txg7+, Kxg7. 32.
Dd4+, Kgu. 33. Ths matt. På 29. -
e6 slår hvits angrep på h-linjen
igjennom med 30. Dd2 fulgt av

Dh2. Nå fremtvinges matt eller
dronningtap ved følgende tårn-
ofre.

30. Txg7+, Kxg7. 31. Th7+, Kxh7.

32. Dxf7+, Kh8. 33. Lxe7, Dc7. 34.
Lf6 matt.

JENSEN

KARLSTAD

23. -Lf4(?)

Strengt tatt ikke nødvendig.
Sort kunne straks innlede sin
kombinasjon med 23. -Dh3+ osv.
24. Dd3, Dh3+. 25. Kg1, Txe2! 26.
Dxe2, Sxd4.

Poenget i sort's kombinasjon,
hvormed Sf3 overbelastes. (27.
Sxd4, Dh2 matt). Hvit ga opp.
(Komm. av Frans Larsen).

SICILIANSK

Hvit: B. Eriksen, Kirkenes

Sort: M. Bergvoll, Tromsø

1. e4, c5. 2. Sf3, Sc6. 3. d4, exd4. 4.
Sxd4, d6. 5. Sc3, g6. 6. Le3, Lg7. 7.
Lb5, Ld7. 8. Lxc6, bxc6. 9. 0-0, Sf6.
10. Dd2, 0-0. 11. Lh6, Lxh6. 12.
Dxh6, a5. 13. b3, Db6. 14. De3, Sg4.
15. Dd3, f5. 16. Sa4, Da7. 17. exf5,
Sf5. 18. Dc3, Lxf5. 19. Sxc6, Sxc6.
20. Dxc6, Tac8. 21. Dd5+, Tf7. 22.
c4, Tcf8. 23. Td1, Le4. 24. Dd4,
Db7. 25. f3, Lc6. Remis.

FRANSK

Hvit: N. A. Bakke, H.fest

Sort: G. Johnsen, Kirkenes

1. d4, d5. 2. Sc3, e6. 3. e4, Lb4. 4.
exd5, exd5. 5. Ld2, Se7. 6. Ld3,
Lf5. 7. Lxf5, Sxf5. 8. Dg4, Lxc3.
Lxc3, Df6. 10. Sf3, Sc6. 11. 0-0, 0-0.
12. Tfe1, Tfe8. 13. Df4, Sd6. 14.
Dxf6, gxf6. 15. Ld2, Te4. 16. c3,
Tae8. 17. Kf1, Se7. 18. Te2, Sg6. 19.
Tae1, Kg7. 20. Lc1, h6. 21. Sg1,
Ta6. 22. f3, f5. 23. Sh3, c6. 24. Sf4,
Sxf4. 25. Lxf4, Txe2. 26. Txe2,

Txe2. 27. Kxe2, Sc4. 28. Lc1, h5.
29. b3, Sb6. 30. Lf4, Sd7. 31. Kd3,
Sf8. 32. h4, Se6. 33. g3. Remis

GRUNFELD - INDISK

Hvit: B. Svanholm, H.fest

Sort: A. Andreassen, Harstad

1. d4, Sf6. 2. c4, g6. 3. Sc3, d5. 4.
Sf3, Lg7. 5. Lg5, Se4. 6. Lf4, 0-0. 7.
exd5, Sxc3. 8. bxc3, Dxd5. 9. e3,
Da5. 10. Db3, c5. 11. Le2, Le6. 12.
Le4, Lxc4. 13. Dxc4, cxd4. 14.
exd4, Sd7. 15. Db3, e5. 16. Le3,
Tac8. 17. Tc1, exd4. 18. Sxd4, Se5.
19. Dc2, Sa4. 20. 0-0, Sxc3. 21. Dd2,
Tfd8. 22. Tc2, Tc4. 23. Tfc1, Lxd4.
24. Lxd4, Tcxd4. 25. De1, Td1. 26.
Oppgitt.

Klubbskifte

Fra tid til annen skjer det at
sjakkspillere skifter bopel og der-
med også sjakkklubb. Dette har
allmenn interesse og bør rappor-
teres til våre sjakklike nyhets-
media. Tromsø vil f. eks. bli den
nord-norske klubb som vil stå for
størst tilgang og avgang i tiden
fremover p. g. a. universitetet,
men selvsagt også andre klubber.
Det er alltid kjekt å vite hvor de
enkelte sjakkspillere befinner
seg, det kan være med tanke på
noen «kaffepartier» når det høver
seg, eller for å påvirke ved-
kommende med henblikk på
turneringsdeltagelse.

Rettelse

Ad partiet G. Johnsen — Ø.
Sande, II, s. 5. Det riktige trekk
skal være 25. Tae1, hvorfor et par
av notene nedenfor dermed blir
noe meningsløse.

Til kommentators unns-
kyldning skal imidlertid anføres
at hans partikilde, den offisielle
NM-bulletin, også hadde angitt
feilaktig 25. trekk for hvit.

(FL)

POSTSJAKK

OLAF SKASLIEN

Olaf Skaslien, Alta

Et postsjakktrekk trosser alle avstander, og postsjakk er derfor en form for sjakk som passer godt for folk som bor i strøk med spredt bosetning der sjakkmiljøet ellers er svakt. Det burde derfor være mange postsjakkspillere i Nord-Norge. En del er det også, men færre enn man skulle tro. I følge den sist offentliggjorte medlemsoversikten fra Norges Postsjakkforbund var det 80 medlemmer i Nord-Norge, derav 50 i Nordland, Troms og Finnmark stiller altså heller svakt. I NM i postsjakk 1976 startet 40 deltagere fra Nord-Norge.

Mange nord-norske spillere har hevdet seg godt i postsjakk. Mosjøen har i mange år fremhevet seg med et sterkt postsjakkmiljø. De siste 20 år er NM i postsjakk 3 ganger vunnet av spillere derfra: Henry Pettersen (1956, 1965) og Nils Larsen (1973). Ingen andre fra Nord-Norge har

vunnet NM i postsjakk individuelt, men i NM for lag har Tromsø utmerket seg ved å vinne 2 ganger. Deltagerne på Tromsø's lag fortjener å nevnes: Første gang besto laget av Werner Lockertsen, Leonh. Nilsen, Nils A. Bakke og Kaare Nygaard. Den andre gangen var laget Frans Larsen, Sverre Heim, Gunnar Johnsen og Magne Bergvoll.

Noen mener at postsjakk er en mindreverdigg form for sjakk. Men det er et faktum at mange fremragende nærsjakkspillere også har spilt postsjakk. Aljechin og Keres er de fremste eksemplene på det. Og for å holde oss til Norge, så er det nok å nevne Olaf Barda og Leif Øgaard. Begge finnes på listen over norgesmestere i postsjakk. (Barda oppnådde forøvrig å bli internasjonal stormester i postsjakk, i tillegg til at han var IM i nærsjakk).

Keres skal ha sagt at ingen blir en virkelig god sjakkspiller uten å ha spilt postsjakk i sin ungdom. Naturligvis er det en overdriivelse, men klart er det at postsjakk er en grei måte å lære teori på. Og det er like klart at evnen til å analysere oppøves.

Hvis noen etter denne reklamen skulle få lyst til å prøve seg i postsjakk, så kontakt Norges Postsjakkforbund, Boks 201, 1701 Sarpsborg. For internasjonal postsjakk kan man få opplysninger hos Erik Larsson, Avägen 4, 29042 Nymölla, Sverige.

For en ordinær brikkeflytter er det en fin ting ved postsjakk at han får anledning til å møte sterke sjakkspillere. Og fordi man får tid til å tenke seg om, lar det seg til og med gjøre å spille jevnt med dem. — La det følgende partiet være et eksempel på nettopp det.

FRANSK

Hvit: P. Øfstad, Fredrikstad

Sort: O. Skaslien, Alta

NM i postsjakk 1975, Klasse Mester A.

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Sd2, c5.

3. -Sf6 kan godt spilles, men gir svart en trang stilling. Min erfaring fra postsjakk er i alle fall at svart får mange problemer å stri med.

4. Sgf3, Sc6. 5. exd5, exd5.

Ved 5.-Dxd5 unngår svart å få en isolert sentrumsbonde, men får til gjengjeld større problemer med utviklingen.

6. Lb5, Ld6. 7. dxc5, Lxc5. 8. 0-0, Sge7. 9. Sb3, Lb6.

Kanskje er 9. -Ld6 bedre. I alle fall hadde Kortschnoj gode resultater med det trekket i VM-matchen mot Karpov.

10. Te1, 0-0. 11. Le3.

Nå truer kvit med å vinne d-bonden. Om svart prøver å forsvare den, får han en passiv og vanskelig stilling. Svart velger derfor å ofre bonden.

11. -Lg4! 12. Lxb6, Dxb6: 13. Lxc6, Sxc6. 14. Dxd5, Sb4.

Angrepet mot c2 gir svart bra motspill.

15. De4, Lxf3. 16. gxf3

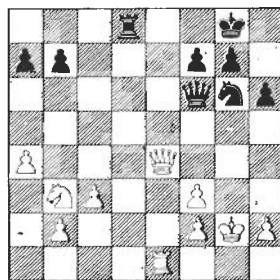
Og så kan man jo lure på hvor mye kvits merbonde er verdt.

16. -Tads. 17. a3, Sc6. 18. Tad1, h6.

19. Kg2, Db5. 20. a4, Dg5+.

21. Dg4, Df6. 22. c3, Se5. 23. De4, Sg6.

24. Txd8, Txd8.

25. Sd4!

Et reddende trekk i en vanskelig stilling. D-linjen sperres, og f3 dekkes. En grov feil ville være 25. Dxb7?, Dg5+. 26. Kh1, Sf4. 27. Tg1, Dg1+. 28. Kxg1, Td1 matt.

25. -Td5. 26. Kf1!

Et nytt fint forsvarstrekk, som

helt tar brodden av svarts trusler. Nå besvares f. eks. 26. -Te5 enkelt med 27. Dxb7.

26. -Dg5. 27. h4! Sxh4. Remis.

Begge parter har så store svakheter i stillingene at det er vanskelig å spille på vinst.

(Komm. av Olaf Skaslien)

PIRC

Hvit: A. Fiskaa, Øksfjord

Sort: S. Haug, Askim

NM i postsjakk 1976, Klasse 1, gruppe 1.

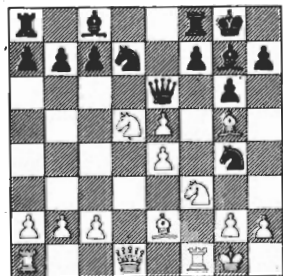
1. e4, d6. 2. d4, Sf6. 3. Sc3, g6. 4. f4, Lg7. 5. Sf3, 0-0. 6. Le2, Sbd7.

Det vanligste svaret er 6. -c5, men også teksttrekket er spillbart.

7. 0-0, e5??

Et hodeløst trekk, som ville ha vært godt om den hvite løperen stod på d3 og ikke på e2. 7. -c5 fortjente oppmerksomhet.

8. fxe5, dxe5. 9. dxe5, Sg4. 10. Lg5. Des. 11. Sd5, De6.

12. h3! Sgx5. 13. Sd4, oppgitt.

Sort må gi offiser for å berge damen.

(Komm. av Arvid Fiskaa)

Harstad-juniorer på offensiven

Nord-Norges i særklasse beste juniorspillere fra de senere år (ved siden av Tromsøs Reidar Jenssen) har så utvilsomt vært Stein Jensen og Morten Groth. Begge Harstad. En slik posisjon kommer selvsagt ikke av seg selv, men har vært resultatet av en heldig blanding av utpreget egeninnsats, sterk «oppbakking» av Harstad Sjakklubb og ikke minst en målrettet satsing på deltagelse i internasjonale juniorturneringer i sommerhalvåret.

En foreløbig topp er innsatsen i to av siste sommers internasjonale juniorturneringer, hvor begge leverte prestasjoner blant de beste noen norsk juniorspiller har prestert i slik sammenheng.

Den 11. Scilde-turnering (Belgia), hvor Morten Groth deltok, fant sted i dagene 28. juli - 3. august med 20 deltagere fra 16 forskjellige nasjoner. Aldersgrensen var fastsatt til 18 år. I de første rundene lukket Groth på førsteplassen, men tap mot blant annet de to tabelltoppene kastet han til sist ned på en meritterende 4. plass. Individuell score 4 vinst, 2 remis og 3 tap.

Stein Jensen var deltager i den litt sterkere 3. ECI-turnering (Nederland), arrangert i tiden 6. - 14. august og med en aldersgrense på 20 år. 24 spillere fra 18 nasjoner deltok - med forhånds-favorittene Harry Schussler (årets svenske seniormester) og jugoslaven Barlov (delt 1. plass i

årets sterke Hallsberg-turnering) i spissen. Også her holdt en nordmann seg en stund i teten, selv om resultatet 3 vinst, 5 remis og 1 tap ga en sluttfasit på 5. plass.

Resultater for de fremste:

11. SCHILDE-TURNERING

1. Rohde, USA	7.5
2. Tabarov, Sovjet	7.0
3. Benjamin, England	6.0
4. Groth, Norge	5.0
5. Mosea, Italia	5.0
6. Pedersen, Danmark	5.0
7. McNabb, Skottland	5.0
8. Tonoli, Belgia	4.5

3. ECI-TURNERING

1. Schussler, Sverige	7.0
2. Pirisi, Ungarn	6.0
3. Kristensen, Danmark	6.0
4. Ghijsels, Belgia	5.5
5. Jensen, Norge	5.5
6. Mooney, England	5.5
7. Neuwalink Nederland	5.5
8. Barlov, Jugoslavia	5.0

Frans Larsen

BENONI

Hvit: J. L. Debouverie, Frankrike

Sort: Stein Jensen, Harstad

Spilt i ECI-turneringen 1976, Nederland.

1. d4 - c5, 2. d5 - Sf6, 3. c4 - e6, 4. Sc3 - Exd5, 5. cxd5 - d6, 6. e4 - g6, 7. f4 - Lg7, 8. Le2 - 0-0, 9. Sf3 - Te8

I 5. runde (vårt parti er fra runde 3) spilte Debouverie samme variant mot den sterke

OSLO

BERGEN

BODØ

KRISTIANSAND

SARPSBORG

TRONDHEIM

TROMSØ

VADSØ

Fellesbanken a.s

OPRETTET AV
NORSKE SPAREBANKER

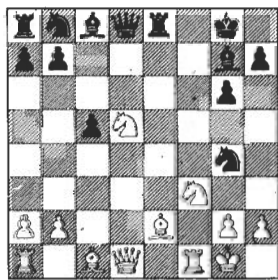
jugoslaven Barlov. Men etter å ha sett dette parti gikk Barlov i tenkeboksen i 20 min. og trakk så 9. -b5!? Den aggressive Debouverie så imidlertid ut til å være spesialist på denne variant, for slik gikk Barlov ned for telling: 10. e5 — dxe5, 11. fxe5 — Sg4, 12. Lg5 — Db6, 13. 0-0 — c4?!+. (Bedre var nok 13. -Sxe5, 14. Le7 — c4+, 15. Kh1 — Sbd7, 16. a4 — b4). 14. Kh1 — Sxe5, 15. d6! — Sbd7, 16. Sd5 — Dc5, 17. b4! — cxb3, 18. Tc1 — Dd3, 19. axb3 — h6, 20. Ld2 — Lb7, 21. Lb4 — Db2, 22. Tb1 — Da2, 23. Ta1 — Dxa1, og sort tapte raskt.

10. e5!?

Med dette aggressive framstøt kommer vi over i en variant som jeg ikke kjenner, og det viser seg at det straffer seg. Jeg blir nå «tatt fullstendig på senga» av franskmannen. En mere rolig variant er 10. Sd2 — Sg4, 11. Lxg4 — Dh4+, 12. g4 — Dxg4. Imidlertid er 10. Dc2? dårlig pga. Sxe4! og sort vinner en bonde.

10. -dxe5, 11. fxe5 — Sg4, 12. e6!?

— fxe6, 13. 0-0 — exd5, 14. Sxd5
 Og her gikk jeg i tenkeboksen i over en time. Stillingen er meget komplisert, og det er lett å trå feil for sort, f. eks. 14. -Ld4+?, 15. Sxd4 — Dxd5, 16. Sb5, og sort er fortapt.

14. -Sf6?

Riktig er 14. -Le6, 15. Lc4 — Sc6, 16. Lg5 — Sf6, 17. Se5 — Sxe5! og nå har hvit to varianter å velge mellom, som begge fører til tap. A.

18. Lxf6 — Sxc4!, 19. Lxd8 — Taxd8, 20. Se7+ — Kh8, 21. Sxg6+ — hxg6, og sort vinner på sitt aktive offisersspill.

B.

18. Sxf6+ — Lxf6, 19. Lxe6+ —

Txe6, 20. Lxf6 — Dxd1, og sort har en bonde mer.

15. Lc4 — Le6, 16. Sxf6+ — Dxf6, 17. Lg5 — Df5, 18. Te1! — Sc6, 19. Txe6! — Txe6, 20. Dd7!

Dette trekk hadde jeg oversett. Jeg hadde regnet med 20. Db3 — Tae8, 21. Te1 — Se5, og sort rir stormen av.

20. -Sd4!, 21. Le3

’ På 21. Sxd4(?) — Lxd4+, ” Kh1 — Dxg5, 23. Lxe6+ — Kh8 står sort best.

21. -Df7, 22. -Sxd4

Og franskmannen reiste seg i seierrus i sikkerhet om at nå vant han en offiser. Men han får seg en stor overraskelse!

22. -Dxd7, 23. Lxe6+ — Dxe6, 24. Sxe6 — Te8!

Ganske enkelt. Slår hvit på g7, slipper ikke springeren ut!

25. Lxc5. Remis.

På 25. -Txe6, 26. Ted1! holder hvit lett remis.

(Komm. ved Stein Jensen).

ALEKHINES FORSVAR

Hvit: D. Mooney, England

Sort: Stein Jensen, Harstad

Spilt i ECI-turneringen 1976, Nederland.

1. e4 — Sf6, 2. e5 — Sd5, 3. d4 — d6, 4. Sf3 — g6, 5. Le2 — Lg7, 6. c4 — Sb6, 7. exd6 — cxd6, 8. 0-0 — 0-0, 9. Sc3 — Sc6, 10. Le3 — Lg4, 11. b3 — d5, 12. c5 — Sc8, 13. h3 — Lxf3, 14. Lxf3 — e6, 15. b4 — a6, 16. b5 — axb5, 17. Sxb5 — S8e7, 18. Db3 — b6, 19. Tac1 — Sf5, 20. Tfd1 — bxc5, 21. dxc5 — Da5, 22. Tc2 — Tfb8, 23. Le2 — Scd4, 24. Lxd4 — Sxd4, 25. Sxd4 — Txb3, 26. Sxb3 — Db4, 27. g3 — Lc3, 28. Lf3 — Te8, 29. Kg2 — Kg7, 30. Td3 — d4, 31. c6 — e5, 32. Te2 — Db5, 33. Sc1 — f5, 34. a4 — Dc5, 35. Sb3 — Dc4, 36. Sc1 — e4, 37. Lxe4 — fxe4, 38. Txe4 — Dxc6, 39. f3 — Te8, 40. Oppgitt.

KONGEINDISK

Hvit: Morten Groth, Harstad

Sort: Jurgen Fleck, Tyskland

Spilt i den 11. internasjonale Schilde-turnering, Belgia.

1. c4 — Sf6, 2. Sc3 — g6, 3. Sf3 — Lg7, 4. g3 — 0-0, 5. Lg2 — d6, 6. d4 — Sbd7, 7. 0-0 — e5, 8. e4 — c6, 9. h3 — Db6, 10. d5??

Spørsmålsteget fordi bonde d4 ble skjøvet fram uten videre

ettertanke, etter at jeg hadde benyttet over en time på å beregne komplikasjonene etter 8. c5! — dxc5, 9. dxe5 — Se8, 10. Lg5. 10. -cxd5, 11. Sxd5?

Selvsagt var 11. cxd5 — Sc5, 12. De2 bedre.

11. -Sxd5, 12. exd5

Det «planlagte» 12. Dxd5 taper bonde etter 12. -Sc5 og Le6, men 12. cxd5 var bedre.

12. -Sc5, 13. De2 — Lf5.

På en bedre plan bygger 13. -f5 14. Td1 — Da6, 15. Le3 — Tfc8, 16. b3 — Ld3?!, 17. Dd2

Eller 17. Txd3 — Sxd3, 18. Dxd3 — E4, 19. Dxe4 — Lxa1. (FL).

17. -e4, 18. Sd4 — b5? Dette er hva sort har lagt opp til.

19. cxb5 — Db7.

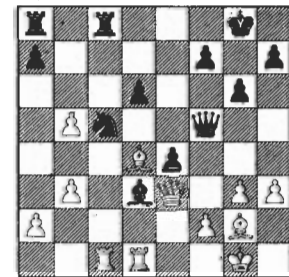
På 19. -Lxb5, 20. Tac1 — Ld3, 21. Sc6 fulgt av 22. Sb4 med bondegevinst.

20. Tac1 — Lxd4.

Om 20. -Dxd5 følger 21. Sc6 med en vrimmel av trusler.

21. Lxd4 — Dxd5, 22. De3!

Truer både 23. Txd3 og 23. Lxc5 fulgt av Lxe4. På 22. Lxc5 ville fulgt 22. -Txc5, 23. Txc5 — Dxc5! 22. -Df5.

23. g4!!

Et meget sterkt trekk, noe som senere vil vise seg.

23. -De6, 24. Lxe5 — dxe5, 25. Txd3! — exd3, 26. Lxa8 — Txa8 27. Dxd3

Med dama på f5 i stedet for e6 vil ikke 27. Dxd3 vært mulig, og sorts situasjon ville ha vært betydelig lysere.

27. -Te8.

På 27. -Tc8 følger 28. Dc4 fulgt av b4.

28. Txc5 — De1+, 29. Kg2 — Te2, 30. Tc8+ — Kg7, 31. Dd4+ — Kh6, 32. Df4+ — Kg7, 33. g5 — Te8, 34. Te7, oppgitt.

(Komm. ved Morten Groth).

Nord-norske bykamper

TROMSØ — NARVIK

Spilt 2./3. oktober 1976 i Tromsø.

Resultat: 15.5 - 4.5 for Tromsø. Matchtabell. (Tromsøs spillere nevnt først).

1. I. M. Bergvoll	0.5 1.0
K. O. Kristensen	0.5 0.0
2. H. Tjelmeland	0.5 1.0
A. Jarhelle	0.5 0.0
3. R. Jenssen	0.5 1.0
P. Salomonsen	0.5 0.0
4. T. W. Larsen	1.0 0.5
G. Nordstrand	0.0 0.5
5. O. Thoresen	1.0 0.5
S. J. Jensen	0.0 0.5
6. W. H. Eilertsen	0.0 1.0
A. Thorstensen	1.0 0.0
7. J. Høie	1.0 1.0
E. Svedenborg	0.0 0.0
8. I. Nimki	1.0 0.0
K. Jarhelle	0.0 1.0
9. J. Kvikstad	1.0 1.0
Kjell Aanes	0.0 0.0
10. G. Larsen/	1.0
M. Sigerst	1.0
B. Simonsen	0.0 0.0

PREUSSISK

Hvit: G. Nordstrand, Narvik

Sort: T. W. Larsen, Tromsø

1. e4, e5. 2. Sf3, Sc6. 3. Lc4, Sf6. 4. 0-0

Her er som bekjent 4. d4 eller 4. Sg5 langt vanligere enn teksttrekket.

4. -Sxe4. 5. Te1?!

På det engang så populære 5. Sc3 får sort lett utligning med 5. -Sxc3. 6. Dxc3, Le7. 7. Dd5. 0-0. 8. Sxe5, Sxe5. 9. Dxe5, d6, mens derimot muligheten 5. d4 for tjener stor oppmerksomhet.

5. -d5. 6. Lb5, Lc5!

Siden hvits tårn er flyttet vekk fra f1 (og kontrollen over f2), behøver sort ikke kaste bort tiden med 6. -Ld7, som er den vanlige reaksjon på Lb5 i disse varianter. 7. d4, exd4. 8. Sxd4, Df6. 9. Le3, 0-0. 10. Lxc6, bxc6. 11. c3, Dg5. 12. De2?!

Hvit vil ha både i pose og sekk: dronningbytte og fordriving av

Se4. Bedre var straks 12. f3.

12. -Ld6. 13. f3?

Det minste ondt var utvilsomt 13. Sd2, selv om sort også da har best spill etter 13. -Lh3. 14. g3, c5. 15. Sf4, Sxd2. Nå får sort anledning til å briljere.

13. -Lxh2+!

Med ideen 14. Kxh2; Dg3+. 15. Kg1 (eller 15. Kh1, Dxe1+. 16. Lg1, Sg3+. 17. Kh2, Sf1+. 18. Kh1, Dh4+ og matt), Dxe1+. 16. Kh2, Dxe3. 17. fxe4, dxe4, og sort er skyhøy favoritt.

14. Kh1, Lg3. 15. fxe4

Hvit er tvunget til å miste kvalitet. f. eks. 15. Td1, Dh5+. 16. Kg1, Dh2+. 17. Kf1, La6+. 18. Se2, Dh1+. 19. Lg1, Lh2. 20. Td3 (eller 20. Ke1, Lxg1. 21. fxe4, Le3+), Lxg1. 21. Sxg1, Sc5 og vinner.

15. -Dh5+. 16. Kg1, Dh2+. 17. Kf1, Dh1+. 18. Lg1, Lxe1. 19. Sf3. Muligheten 19. -La6+ var ubehagelig for hvit, dessuten trenger Lg1 gardering.

19. -Lg3. 20. Sbd2, Lg4. 21. exd5, cxd5. 22. Dd3, Tfe8. 23. Dxd5(?)

Da hvits stilling er under enhver kritikk, gir teksttrekket bare sort anledning til å forkorte Narvik-spillerens lidelser på kombinatorisk vis.

23. -Tad8. 24. Dg5, Txd2!

Matt i ett trekk er konsekvensen av 25. Sxd2, Le2 matt eller 25. Dxc4, Dxc2 matt. 25. Dxd2, Lxf3. 26. gxf3, Dxf3+.

1. Lf2, h5.

Luft, luft!

28. Kg1, Te2. 29. Oppgitt.

(Komm. av Frans Larsen)

MO I RANA — FAUSKE

Spilt 4. september 1976 i Mo i Rana.

Resultat: 10-6 for Mo.

Matchtabell. (Mos spillere nevnt først).

1. Kåre Lein	0.5
Leif Jacobsen	1.5
2. Johs. Andersen	1.5
Børge Jacobsen	0.5
3. Jonny Robertsen	0.5
Svein Dragland	1.5
4. Jim Kristensen	2.0
Kai Hestekker	0.0
5. Kåre Nygren	2.0
Otto Stemland	0.0
6. Egil Kalkenberg	1.5
Harald Lundbakk	0.5
7. Kjell A. Jensen	1.0
Steinar Nilssen	1.0
8. Thomas K. Thomassen	1.0
Rune Børøy	1.0

FAUSKE — MO I RANA

Spilt 25. september 1976 i Fauske.

Resultat: 9.5 - 6.5 for Fauske.

Matchtabell. (Mos spillere nevnt først).

1. Kåre Lein	0.5
Leif Jacobsen	1.5
2. Jim Kristensen	1.0
Edvard Hestekker	1.0
3. Jonny Robertsen	1.0
Kai Hestekker	1.0
4. Per Inge Holmen	1.0
Otto Stemland	1.0
5. Otto Jørgensen	1.0
Harald Lundbakk	1.0
6. Kåre Nygren	1.0
Ivar Henriksen	1.0
7. Thomas K. Thomassen	0.0
Børge Jacobsen	2.0
8. Stein OMVE Johnsen	1.0
Rune Børøy	1.0

SICILIANSK

Hvit: K. Lein, Mo

Sort: L. Jacobsen, Fauske

1. e4, c5. 2. Sc3, Sc6. 3. Sf3

Som bekjent er også 3. g3 fulgt av fianchettering av løperen en vanlig og god utviklingsmetode. (FL).

3. -e5.

Og svart har allerede jevnt spill. (LJ).

4. a3, Sf6. 5. Lc4, Le7. 6. 0-0, 0-0. 7. d3, d6. 8. Sd5, Sxd5. 9. Lxd3, Lg4.

Her synes jeg at svart står best. (LJ).

10. c3, Dd7. 11. De2, a5. 12. De3, a4.

Sort prøver med sin a-bonde å hemme hvits muligheter til bondeekspansjon på dronning-

fløyen med b4 osv. (FL).

13. Sd2, Le6.

Løperen påtar seg en ny oppgave etter at den første er utført. (LJ).

14. Sc4, Ld8. 15. Lxe6, Dxe6. 16. f4, b5. 17. f5, Df6. 18. Sd2, Dg5. 19. Df2, Dh5. 20. Sf3, f6. 21. Le3, Le7. 22. h3, Df7. 23. Sh4?

Både dette og det påfølgende trekk deplasserer hvits offiserer i alvorlig grad. Meget bedre turde være 23. g4 fulgt av g5 for å oppnå linjeåpninger på kongefløyen. (FL).

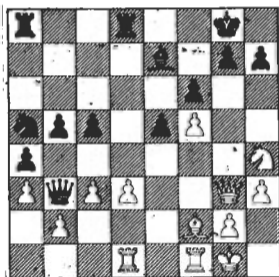
23. -Sa5. 24. Dg3, d5. 25. exd5, Dxd5.

Nå står hvits offiserer langt dårligere plassert enn svarts. (LJ).

26. Tad1, Tfd8. 27. Lf2?

Bedre er 27. Df2. (LJ).

27. -Db3.

28. Tb1?!

En vanskelig stilling for spillerne! Sterkt i betraktning kommer her 28. Td2, hvoretter 28. -Sc4. 29. Te2, Sxb2. 30. Tb1 er et slag i luften for sort, men Lein har kanskje fryktet Td2's ubeskyttede stilling av andre grunner, f. eks. 28. -e4. 29. d4, Ld6. 30. Dg4, e3. 31. Lxe3, Sc4. 32. Te2, Sxe3. 33. Txe3, cxd4 eller 29. Tfd1, exd3. 30. Txd3, Dxd1+. (Uklart er 30. -Txd3. 31. Txd3, Dxb2. 32. Df3). 31. Txd1, Txd1+. 32. Le1 (32. Kh2, Ld6), Ld6. 33. Df2 (33. Df3, Td8. 34. Kf1, Sc4), Te8. 34. Sf3, Lf4. 35. Kh1, Ld2. En god forsvarsmulighet på 28. -e4 synes imidlertid 29. De3 å være, med ideen 29. -Dd5. 30. Tfd1, Sb3. 31. Dxe4. Stillingen etter 28. Td2 er i det hele tatt komplisert og langt fra avklart. (FL).

28. -Td7. 29. De3, Tad8. 30. Tfd1, Dc2. 31. d4

Hvit må tape bonde, og det er neppe bedre å tape den med 31. Dd2, Dxd2. 32. Txd2, Txd3. 33. Txd3, Txd3. 34. Sf3, Sc4. (FL).

31. -cxd4. 32. cxd4, Txd4. 33. Tf1

Her synes 33. Tdcl, Dd2/d3. 34. Sf3 verdt overveieelse. (FL).

33. -Sc4. 34. Dc3, Dxc3. 35. bxc3, Td3?!

Fullstendig sjanseløs turde hvits stilling være etter 35. -T4d5, hvoretter sort vinner nok en bonde uten kompensasjon for hvit. (FL).

36. Txb5, Txc3. 37. Le5, Lxe5+. 38. Txc5, Te2. 39. Ta1, Se3. 40. Txc2, Sxc2. 41. Ta2, Sd4. 42. Td2, Tb8.

Med merbonde og bedre offisersplassering bør svart vinne. (LJ).

43. Sf3?, Sxf3+.

Det virket mer forlokkende å

slå istykker hvits bondestilling enn å ta bonde nr. 2. (LJ).

44. gxf3, Tb3. 45. Td8+, Kf7. 46. Kf2, Txa3. 47. Td7+, Kf8. 48. Ta7, Ta1. 49. Ta8+, Ke7. 50. Ta7+, Kd6. 51. Txc7, a3. 52. Ta7, a2. 53. Ta5?

Etter 53. Kg2 bør svart allikevel vinne. (LJ).

Det riktige er selvsagt 53. Kg2, hvoretter sort demonstrerer en relativt enkel vinstfortsettelse med 53. -e4. (Også 53. -Kc5. 54. Ta4, h6 vinner lett). 54. fxe4, Ke5. 55. Ta4, Kf4, og både e- og f-bonden må falle, siden kongen er spikret fast på g2, og hvits tårn utelukkende henvist til bevegelser på a-linjen. (FL).

53. -Th1. 54. Oppgitt. (Komm. av Leif Jacobsen og Frans Larsen)

UKEAVISA

Sågat

Áviisa Sámiide
Avis for samene

BOKS 63 — 9801 VADSØ

H. F. Esbensen

Tlf. (085) 51201

9801 VADSØ

VADSØ SAMVIRKELAG

Boks 143

9801 VADSØ

SEKS-LANDSKAMPEN

FANTASTISK INNSATS GA SENSASJONELL SEIER I SEKS-Landskampen i Bremen
Referent: Stein Jensen, Harstad.

Arets seks-landskamp ble avviklet i Bremen, Vest-Tyskland, i tidsrommet 13. — 17. september. Hvert lag stilte med fire seniorspillere, en juniorspiller og en damespiller. På forhånd var Sverige favoritt i det de mønstret fullt olympialag minus stormesteren Ulf Andersson. Vest-Tyskland hadde også et sterkt lag med olympiadeltagere Dr. Ostermeyer og Wickenfuss samt den sterke junioren Borngässer som har rating på 2370 og ellers ble nr. 2 i EM for juniors. Norge stilte denne gang opp med et ungdomslag i det Arne Zwaig, Svein Johannessen og Terje Wibe m. fl. manglet. Så forhåpningene var ikke særlig store til det norske laget. Ellers kunne ikke Finland stille lag, og i stedet spilte et sterkt bylag fra Bremen.

RUNDE 1

Første runde endte med 3-3 mot Island. På første bord vant IM Leif Øgaard over Asmundsson etter mye bryderi. Den ferske norgesmesteren Knut J. Helmers spilte remis mot sterke Kristinson på andre bord. Aleks Semakoff på tredje bord spilte også remis mot Fridjonsson. På fjerde bord tapte Tor Geir Harestad for sterke Solmundarsson. Stein Jensen vant over Jonsson på juniorbordet, mens Mary Klingens bukket offiser i en god stilling mot Nordensmesterinnen Torsteinsdottir. Videre klarte Danmark overraskende 3-3 mot Sverige, som altså fra begynnelsen av hadde fått rusk i maskineriet. Vest-Tyskland vant programmessig 4.5 - 1.5 over Bremen.

RUNDE 2

Så i den andre runde slo vi overraskende favoritten Sverige 3.5 - 2.5! Øgaard slo sin IM-kollega Axel Ornstein etter å ha vunnet bonde, og dermed malte han Ornstein i biter etter typisk maskinspill. Helmers tapte for meget sterke Børje Jansson etter at sistnevnte hadde kommet med en sterk teoretisk nyhet i Kongeindisk. Klingen spilte remis mot Svensson. Semakoff hadde et vanskelig hengeparti mot Sverigemesteren fra 1974 Wahlbom med bonde under i et tårnsluttspill. Harestad hadde imidlertid et klart vunnet hengeparti mot IM Lars Ake Schneider. Jensen hadde også et vunnet hengeparti med to bønder over i et sluttspill med ulikefarvede løpere mot Bergström. Partiet ble avgjort i en forrykende tidsnød der det ikke var tid til å merke av trekkene. Jensen stoppet opp a tempo-spillet og trodde at nå var det gjort minst 43-44 trekk, men ved rekonstruering viste det seg at spillerne hadde gjort 41 trekk! Da hengepartiene ble spilte neste dag, vant Harestad og Jensen raskt, mens Semakoff tapte. Dermed var seieren over søta bror et faktum. Ellers spilte Vest-Tyskland overraskende 3-3 mot Island. Danmark måtte også nøye seg med 3-3 mot det sterke Bremen-laget.

RUNDE 3

I tredje runde ble det 3-3 mot Danmark. Øgaard spilte en kort remis mot Øst Hansen. Helmers spilte en kampremis mot Kølbæk. Semakoff tapte for Rosenlund etter svakt åpningsspill, mens Harestad spilte remis mot Rosell. Jensen spilte og remis mot Pedersen etter å ha vunnet bonde i åpningen på en teoretisk nyhet, men en unøyaktighet førte til at Pedersen fikk anledning til å ta

en trekkjentagelse. Klingen sto for en sterk prestasjon i det Larsen ble beseiret. Sverige slo Vest-Tyskland 3.5 - 2.5, mens Bremen sto for rundens sensasjon i det Island ble feid av brettene med 5-1!

RUNDE 4

Foran fjerde runde var poengstillingen: Vest-Tyskland 10, Norge 9.5, Bremen 9.5, Sverige 9, Danmark 9 og Island 7. Som man ser var det meget jevnt, og med tap i de to siste rundene kunne vi ende sist! I fjerde runde skulle vi møte Bremen, og det var ikke uten bange anelser etter Bremens storseier i forrige runde. Men et tent og toppkonsentrert norsk lag vant 4-2. Øgaard fortsatte sin seiersrekke og knuste Meyer. Helmers kom best ut mot Franke, men bunnsolid og godt forsvarsspill av tyskeren ga remis. — Semakoff spilte remis mot Ditt. Harestad klarte remis etter å ha kjempet i 76 trekk mot Lau med bonde under i et tårnsluttspill. Jensen fortsatte sin seiersrekke og beseiret Hickl. Klingen spilte remis mot Pollak. Videre spilte Vest-Tyskland 3-3 mot Danmark, mens Sverige spiller svært ujevnt og må tåle et overraskende nederlag 2.5 - 3.5 mot Island.

RUNDE 5

Så foran siste runde var vi i teten for første gang med 13.5 foran Vest-Tyskland 13 og Danmark 12. I siste runde skulle vi nettopp møte tyskerne i finaleoppjøret. Tyskerne tok ledelsen i det Hund beseiret Klingen på damebordet, men ustoppelige Øgaard brakte balanse i stillingen ved å slå Dr. Ostermeyer i oppvisningsstil. Like etterpå tok Jensen remis mot Borngässer. Partiet Helmers mot årets tyske mester Wickenfuss så ut til å gå mot remis, mens par-

tiene Semakoff — Reefschiager og Harestad — Eising var uklare. I disse to partiene ville avgjørelsen falle om hvem som skulle gå seirende ut av seks-landskampen. Eising er i tidsnød mot Harestad og byr remis, men Harestad er tøff og avslår for å spille for laget, ettersom Semakoff også er i sterk tidsnød. Etter at tidsnøden er over blir alle tre partiene hengepartier. Harestad hadde bukket og sto til tap, mens Semakoff hadde vunnet kvalitet og hadde meget store vinstjanser. Partiet Helmers — Wockenfuss så remis-aktig ut selv om tyskeren hadde en minimal fordel i et tårnsluttspill. Etter en knapp times analyse av partiene over en pizza og en øl fant vi ut at Harestads parti var kliss tapt, mens Semakoff bare hadde å møte opp og fullføre partiet til seier. Helmers hengeparti var remis. Utfallet av hengepartiene gikk som ventet, og vi klarte uavgjort 3-3. Ettersom Danmark og Sverige bare vant 3,5 - 2,5 over h.h.v. Island og Bremen var seieren i sekslandskampen et faktum.

Dermed hadde det norske laget skrevet sjakkhistorie med sin sensasjonelt sterke innsats. For første gang har et norsk lag gått til topps i en seks-landskamp. Videre var det et fantastisk godt miljø blant spillerne på det norske laget, og det har mye av skylden for at det gikk så godt. Undertegnede har aldri opplevd maken til miljø og samhold blant spillerne. På fritiden ble det spilt bordtennis, men her kom Øgaard til kort med sin rolige og posisjonelle stil. Semakoff var derimot suveren med sine kjempe-smasher, og vi andre på laget fleipet med at Semakoff brukte opp alt overskuddet på bordtennisbordet. Hvis det er noen som skal fremheves på det norske laget, må det bli vår utmerkede lagkaptein Leif Øgaard, som var i storform og fikk 4,5 poeng av 5 oppnåelige!

Norge var forøvrig det eneste lag som ikke tapte noen lag-match!

Til slutt resultatet:

1. Norge	16,5
2. Vest-Tyskland	16,0

3. Danmark	15,5
4. Sverige	15,0
5. Bremen	14,0
6. Island	13,0

+ + + + +

Her følger så de beste på de forskjellige bordene: Bord 1. Leif Øgaard, Norge 4,5. Øst Hansen, Danmark, og Dr. Ostermeyer, Vest-Tyskland 3. Bord 2. Børje Jansson, Sverige 4. Franke, Bremen 3,5. Bord 3. Rosenlund, Danmark 4. Wahlbom, Sverige 2,5. Bord 4. Ditt, Bremen 3,5. Solmundarsson, Island 3. Junior: Stein Jensen, Norge 4; Borngässer, Vest-Tyskland 3. Dame: Torsteinsdóttir, Island 4. Hund, Vest-Tyskland 3,5. Ellers fikk de andre nordmennene 2 poeng hver.

Jeg selv er jo kjempeforneymet med min innsats. Dette er nok den sterkeste prestasjon jeg har levert. Ellers kommer jeg til å gå kraftig opp i rating, ettersom jeg hadde lavest rating.

UREGELMESSIG

Hvit Hickl, Bremen

Sort: S. Jensen, Norge

1. Sf3, Sf6. 2. e3, g6. 3. d4, Lg7. 4. b4?! 0-0. 5. Lb2, b6! 6. Le2, c5. 7. bxc5, bxc5. 8. 0-0

Dårlig er f. eks. 8. d5, Db6!

8. -Db6?

Dronningen bringes for tidlig i spill. Bedre var 8. -Lb7.

9. La3, d6. 10. Sb2, cxd4?

Den svake singelbonden på c2 er ingen ulempe for hvit så lenge sorts dronningsfløy ikke er utviklet. Dessuten får hvit nå et sterkt offisererspill. Riktig var 10. -Sbd7.

11. Sxd4, Ld7(!)

Det eneste trøkket i en prekær stilling. F. eks. 11. -La6? 12. c4, Sb7. 13. Lf3, Tb8. (13. -Tac8. 14. Tb1 etterfulgt av Da4). 14. Sc6, Tbe8. 15. Tb1, Dc7. 16. Da4, og sort kan pakke sammen brikene.

12. Tb1, Dc7. 13. Lf3, Sc6. 14. c4, Tac8. 15. Sb5?

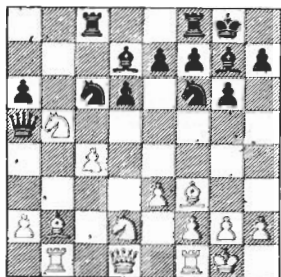
Ser tilsynelatende godt ut, men etter dette feiltrekk er det sort som overtar kommandoen. Riktig var 15. Sxc6, Lxc6. 16. Lxc6, Dxc6. 17. De2, og sort står litt bedre pga. den svake c-bonden.

15. -Da5.

Plutselig har sort kommet til

motspill, og angrepsobjektet er hvits svake c-bonde.

16. Lb2, a6.

17. Lc3?!

Bondeofferet 17. Sd4!? er interessant, men ved korrekt spill fra sorts side kommer sort i fordel, f. eks. 17. -Se5. (Ikke 17. -Dxa2? 18. Lc3! og den sorte dronning har problemer med å komme hjem), og hvit har flere muligheter:

A. 18. Le2, Tb8. (Ikke 18. -Dxa2? 19. Lc3!). 19. a3, Tfc8, og sort står best.

B. 18. Dc2, d5! 19. S4b3, Sxf3+. 20. Sxf3, Da4! 21. c5, Lf5, og sort vinner kvalitet.

C. 18. De2, Tb8, 19. S4b3, Da4. 20. Tfc1, Tfc8. 21. c5, Sxf3+. 22. Dxf3, dxc5. 23. Sxc5, Txc5! 24. Txc5, Dxa2, og sort får to lette offiserer for tårnet. Men etter hvits siste trekk blir hvits løper «hengende» på c3.

17. -Dd8. 18. Sd4, Dc7. 19. De2, Tb8. 20. S2b3?

Best var avbytte av lette offiserer på c6.

20. -Se5! 21. Sa5, d5!

Ser man det. Løperen på c3 blir hengende etter avslag på d5.

22. Tfc1, dxc4. 23. Lb7, Sd3. 24. Tf1, e5! 25. Sdc6

På 25. Sf3 kommer 25. -Sc5! og hvit må gi to lette for tårn.

25. -Lxc6. 26. Lxc6

Nå blir hvits offiserer overbelastet. Får nå sort byttet ut krumtappen på c3, må det bli materiell tap for hvit.

26. -e4! 27. f3?

Et selvmordstrekk i en fortapt stilling, f. eks. 27. f4, Tb6. 28. Txb6, (28. La4, Sd5!), Dxb6. 29. La4, Tc8, og hvit taper raskt. 27. -Sg4! 28. Oppgitt.

(Komm. av Stein Jensen).

**ØST-FINNMARK
SPAREBANK**

Vi fører også SJAKK!
A/S Finnmarkens Papirhandel
VADSØ

**TANNLEGE
KJELL JOHANNESSEN**

**Postboks 278 - Tlf. (084) 11948
9601 HAMMERFEST**